

זכרך, שְהָרִי זָכַר כְּתוּב, וְלֹא זָכוּר.
מֵה זֶה זְכוּרָה? אֵלֶּא כָּל אוֹתָם
שֶׁשְׁמְרוּ בְרִית קֹדֶשׁ וְלֹא חָטְאוּ
בוֹ, הֵם הָיוּ בְּנֵי הַמֶּלֶךְ שֶׁבְּכָל יוֹם
מִשְׁתַּבַּח בְּהֵם וְזָכוּ אוֹתָם תָּמִיד.
וְעַל כֵּן זְכוּרָה, הֵהוּא שֵׁישׁ בּוֹ
בְרִית קְדוּשָׁה, שְׁזָכַר אוֹתָם
הַמֶּלֶךְ בְּכָל יוֹם, שְׁאִין שִׁבַּח לְפָנָי
הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיזוֹן (אֵלֶּא) כְּמִי שֶׁשׁוֹמֵר
בְּרִית זוֹ.

וְעַל כֵּן צָרִיף לְהִרְאוֹת שֶׁלֹּשׁ
פְּעָמִים בְּשָׁנָה לְפָנָיו. שֶׁלֹּשׁ
פְּעָמִים לְמָה? אֵלֶּא בְּגַלְל אַבוֹת
הִרְאוּשׁוּנִים שֶׁקָּבְלוּ בְּרִית זוֹ
רֵאשׁוּנָה לְכָל מְצוּוֹת הַתּוֹרָה,
וּמִשׁוּם כֵּף שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים הֵם
בְּשָׁנָה. אַבְרָהָם קָבַל בְּרִית, יִצְחָק
קָבַל בְּרִית, יַעֲקֹב הָיָה שְׁלֹם
מִפְּלֵם, וְעַל כֵּן כְּתוּב בּוֹ (בְּרֵאשִׁית
כ"ה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם, שְׁלֹם מִהַכֹּל.
אַבְרָהָם נִקְרָא תָּמִים, וְלֹא הָיָה
כָּל כֵּף שְׁלֹם, אֲבָל תָּם - שְׁלֹם
מִהַכֹּל. מֵה כְּתוּב בְּנַח? (שׁו"ס) אִישׁ
צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדַרְתָּיו. הָיָה
רְשׁוּם בְּרֵשֶׁם קְדוּשׁ בִּינְיָהִם. וְאָמַר
רֵאשׁ הַיְשִׁיבָה, בְּכָל מְקוֹם שֶׁכְּתוּב
תָּמִים, שֶׁרְשׁוּם בְּרֵשֶׁם קְדוּשׁ
בְּאוֹת קִיּוּם הַבְּרִית, וּמִשׁוּם
שֶׁשְׁמַר הַבְּרִית נִקְרָא תָּמִים
בְּדַרְתָּיו, מֵה שֶׁלֹּא הָיוּ כֻּלָּם כֵּף,
שֶׁהֵם מִחֻבְּלִים דְּרִכְבֵּיהֶם.

וְעַל זֶה כְּתוּב אֵת הַתְּהִלָּה
הַתְּהִלָּה נַח. וְכִי מִי יְכוּל לְלַכֵּת
עִמּוֹ? אֵלֶּא כָּל מִי שֶׁשׁוֹמֵר בְּרִית
קֹדֶשׁ, מְזַדְּוֶגֶת בּוֹ שְׁכִינָה וְשׁוֹרָה
עֲלָיו. וּמִשׁוּם כֵּף, (דְּבָרִים י"ח) תָּמִים
תְּהִיָּה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ. תָּמִים תְּהִיָּה,
וְאַחַר כֵּף עִם ה' אֱלֹהֶיךָ. בְּזוּוֹג
אַחַד. שֶׁכִּיּוֹן שֶׁשׁוֹמֵר בְּרִית זוֹ, עִם
ה' לְהִיּוֹת, וְלֹא נִפְרָד מִמֶּנּוּ.

בְּאַבְרָהָם כְּתוּב, (בְּרֵאשִׁית י"ז)
הַתְּהִלָּה לְפָנָי וְהָיָה תָּמִים, מִילַת
אוֹתוֹ בְּרִית. הַתְּהִלָּה לְפָנָי - מִכָּאֵן
שֶׁלֹּא יִלְךְ גָּבַר אַחַר אִשָּׁה, אֵלֶּא לְפָנֶיהָ דָּרָךְ כֶּשֶׁר הוּא. וְהָרִי כְּתוּב (שְׁמוֹת כ"ג) הִנֵּה אֲנִכִי שֹׁלַח מִלְאָךְ

אֵלֶּא כָּל אֵינוֹן דְּנִטְרִין קְיִימָא קְדִישָׁא, וְלֹא
חֻבְּאֵן בֵּיה, אֵינוֹן הוּוּ בְּנֵי מִלְכָּא, דְּבִכְל יוֹמָא
מִשְׁתַּבַּח בְּהוּ וְדְכִיר לוֹן תְּדִיר. וְעַל דָּא זְכוּרָה,
הֵהוּא דְאִית בֵּיה קְיִימָא קְדִישָׁא, דְּדְכִיר לוֹן
מִלְכָּא בְּכָל יוֹמָא, דְּלִית שְׁבַחָא קְמִי מִלְכָּא
עֲלָאָה, (אֵלֶּא) כְּמֵאֵן דְּנִטְרִין קְיִימָא דָּא.

וְעַל דָּא בְּעִי דִּיתְחַזוֹן תְּלַת זְמַנִּין בְּשִׁתָּא קְמִיָּה.
תְּלַת זְמַנִּין אֲמִאי. אֵלֶּא בְּגִין אַבְהֵן קְדִמָּאי,
דְּקָבִילוּ לְהֵאֵי בְרִית, קְדִמָּאָה לְכָל פְּקוּדֵין
דְּאוּרִייתָא, וּבְגִין כֵּף תְּלַת זְמַנִּין אֵינוֹן בְּשִׁתָּא.
אַבְרָהָם קָבִיל בְּרִית. יִצְחָק קָבִיל בְּרִית. יַעֲקֹב
הָוָה שְׁלִים מְפֻלְהוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב בֵּיה, (בְּרֵאשִׁית
כ"ה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם, שְׁלִים מִכָּלֵּא.

אַבְרָהָם תָּמִים אֲקָרִי, וְלֹא הָוָה כָּל כֵּף שְׁלִים,
אַבְל תָּם: שְׁלִים מִכָּלֵּא. מֵה כְּתִיב
בְּנַח, (בְּרֵאשִׁית י"ו) אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדוֹרוֹתָיו.
דְּהָוָה רְשִׁים בְּרֵשִׁימוֹ קְדִישָׁא בִּינְיָהוּ. וְאָמַר
רַב מְתִיבְתָּא, בְּכָל אֶתֶר דְּכְתִיב תָּמִים, דְּרֵשִׁים
בְּרֵשִׁימוֹ קְדִישָׁא, בְּאֵת קְיִימָא דְּבְרִית, וּבְגִין
(דף קס"ט ע"א) דְּנִטְרִין בְּרִית, אֲקָרִי תָּמִים בְּדוֹרוֹתָיו.
מֵה דְלֹא הוּוּ פְּלָהוּ הָכִי, דְּאֵינוֹן מְחַבְּלִין
אַרְחִייהוּ.

וְעַל דָּא כְּתִיב, אֵת הַאֱלֹהִים הַתְּהִלָּךְ נַח. וְכִי
מֵאֵן יְכִיל לְמִיָּהֶךָ עֲמִיָּה. אֵלֶּא כָּל מֵאֵן
דְּנִטְרִין בְּרִית קְדִישָׁא, אֲזַדְּוֶגֶת בֵּיה שְׁכִינְתָּא,
וְשָׂרִיאת עֲלֵיהָ. וּבְגִין כֵּף, (דְּבָרִים י"ח) תָּמִים תְּהִיָּה
עִם יי אֱלֹהֶיךָ. תָּמִים תְּהִיָּה, וְלִבְתֵּר עִם יי
אֱלֹהֶיךָ. בְּזוּוֹגָא חָדָא. דְּכִיּוֹן דְּנִטְרִין בְּרִית דָּא,
עִם יי לְהָוִי, וְלֹא אֶתְפָּרַשׁ מִגִּיָּה.

בְּאַבְרָהָם כְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית י"ז) הַתְּהִלָּה לְפָנָי וְהָיָה
תָּמִים, גְּזִירוֹ דָּאֵת קְיִימָא. הַתְּהִלָּה
לְפָנָי, מִהֻבָּא, דְּלֹא יִהְיֶה גָבַר בְּתֵר אֶתְתָּא, אֵלֶּא
שֶׁלֹּא יִלְךְ גָּבַר אַחַר אִשָּׁה, אֵלֶּא לְפָנֶיהָ דָּרָךְ כֶּשֶׁר הוּא. וְהָרִי כְּתוּב (שְׁמוֹת כ"ג) הִנֵּה אֲנִכִי שֹׁלַח מִלְאָךְ